

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
7 september 2021

Ons kenmerk
PZH-2021-782919763
DOS-2019-0005347

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Vaststelling Startnotitie Veenweidestrategie Zuid-Holland

Geachte Statenleden,

Op 3 september 2020 heeft ons college u een brief gestuurd (DOS-2019-0005347 PZH-2020-745571177) waarin wij ingaan op het Klimaatakkoord, hoofdstuk Landbouw & Landgebruik, onderdeel veenweiden. Bij deze brief is de notitie "Aanbod Inzet Impulsgelden Veenweiden Zuid-Holland" als bijlage meegestuurd. Inmiddels is door ons en betrokken partners¹ hard gewerkt aan een eerste uitwerking van de uitgangspunten en doelstellingen, zoals verwoord in de notitie. Dit heeft geresulteerd in een aantal activiteiten en producten, waarvan wij u graag op de hoogte stellen. Directe aanleiding voor dit schrijven is de voltooiing van de Startnotitie Veenweidestrategie Zuid-Holland.

Waar staan we nu?

De essentie van de aanpak van de veenweiden in Zuid-Holland is:

1. De provincie heeft, zoals in het Klimaatakkoord aangegeven, de rol om voor de veenweiden op haar grondgebied op te treden als regisseur en penvoerder voor de realisatie van de klimaatafspraken en de verdeling van de daartoe beschikbaar komende Rijksmiddelen.
2. De hoofdpoging is het landelijk besparen van 1Mton CO₂-emissie uit veen in 2030, waarbij deze opgave wordt gekoppeld aan de andere grote opgaven, die in deze gebieden spelen, zoals milieu (stikstof, fosfaten en gewasbestrijding), biodiversiteit en waterkwaliteit in het besef dat een robuuste en volhoudbaar grondgebruik/landbouw een kritische succesfactor is naar de toekomst.
3. De opgave is in de genoemde 'Aanzet inzet impulsgelden' in eerste instantie belegd bij drie prioritaire gebieden: Nieuwkoopse Plassen e.o., de Krimpenerwaard en de Alblasserwaard. In deze gebieden zijn het snelst resultaten te boeken wanneer maatregelen worden uitgerold. De provincie zet hier ook eigen capaciteit op in.

---

¹ Voor een volledige lijst van partners zie Bijlage VII van de "Startnotitie Veenweidestrategie Zuid-Holland"

4. De overige veenweide “aandachtsgebieden”² worden uitgenodigd om initiatieven aan te dragen bij de provincie.

Naast deze aanpak is ook afgesproken in het Klimaatakkoord:

5. Er wordt nog veel onderzoek gedaan naar onbeantwoorde kennisvragen rond de veenweiden, bodemdaling en klimaat, wat de komende jaren pas tot resultaten gaat leiden. Voor nu zetten we vooral in op no-regret maatregelen.
6. Zoals afgesproken in het Klimaatakkoord, stellen de veenweideprovincies in overleg met partijen ieder een provinciale veenweidestrategie op. Deze strategieën zijn onderdeel van een landelijke rapportage (het “Veenplan”) over de voortgang van het onderdeel Veenweiden uit het Klimaatakkoord.

Gebieden aan de slag

Inmiddels zijn de drie prioritaire gebieden in Zuid-Holland gestart met de activiteiten zoals genoemd in de Startnotitie. Deze vallen uiteen in twee verschillende sporen:

Spoor 1: het uitwerken van de impulsaanvragen om de komende 3 jaren (tot 2025) maatregelen te nemen die aantoonbaar de CO₂-emissies remmen. Deze uitwerking dient tevens als rechtvaardiging voor een concrete aanvraag bij de provincie om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit de beschikbare impuls gelden (€22 miljoen) voor deze te nemen maatregelen.

Spoor 2: Het op gang brengen van een dialoog met de grondgebruikers c.q. agrariërs over hun perspectieven en toekomst, gericht op 2030, met een doorkijk naar 2050.

De resultaten van deze twee sporen vormen mede de input voor de op te stellen Veenweidestrategie Zuid-Holland.

Naar een Veenweidestrategie Zuid-Holland

Wij hebben samen met betrokken waterschappen, gemeenten en partijen uit het maatschappelijke middenveld rond landbouw, natuur en landschap gewerkt aan de “Startnotitie Veenweidestrategie Zuid-Holland”.

Met de Startnotitie hebben we met de betrokken partijen een gemeenschappelijk vertrekpunt geformuleerd, gericht op de aanpak in Zuid-Holland die recht doet aan de afspraken die we hebben gemaakt in het Klimaatakkoord.

De besturen van de betrokken partners hebben aangegeven in te stemmen met de in de Startnotitie beschreven inhoud, essentie en proces richting een eerste versie van de veenweidestrategie. Belangrijkste aandachtspunten die onze partners hebben meegegeven zijn:

- Zorg voor voldoende aandacht en regie op de niet prioritaire gebieden;
- Zorg voor een inhoudelijk geïntegreerde aanpak in de gebieden. Beschrijf de opgaven helder en integreer dit in de gebiedsplannen;
- Onderzoek naar verhoging van polderpeilen of de individuele peilen in percelen en de daaraan gekoppelde verhoogde watervraag moet ook worden gezien in het licht van de discussie over klimaatadaptatie en wateroverlast;

---

² Veenweideaandachtsgebieden: Kagerplassen, Midden-Delfland, Oude-Rijngebied, Waddinxveen en Bodegraven Reeuwijk, Zuidplas en Rijn- en Veenstreek.

- In het licht van de bodemdalingsproblematiek en de klimaatadaptatie is er een discussie met de waterschappen nodig over het toekomstige beleid rond de polderpeilen;
- Verwerf meer kennis over andere oorzaken van bodemdaling dan veenoxidatie, zoals drinkwaterwinning, compactie, en tektonische beweging en werk daarbij hecht samen met de waterschappen, waar veel kennis aanwezig is.

Andere belangrijke aandachtspunten bij het ontwikkelen van de Veenweidestrategie zijn:

- Hoewel veel nieuw beleid voor deze opgave nodig is van het Rijk en de sector zelf, hebben de provincies hier een belangrijke rol in. De provincie worden door het Rijk en door de sector gevraagd om de rol van beleidsmatige en procesregisseur en vaak ook als penvoerder voor het verdelen van middelen, op zich te nemen. De actieve rol hierin rond de veenweidestrategie is hiervan een begin, maar zal gaandeweg in omvang gaan toenemen.
- Hoewel het landbouwbeleid van de provincie op dit moment nog bescheiden van aard is, gaat dat de samenleving in toenemende mate naar de provincie als middenbestuur kijken, om een grotere rol te pakken het landelijk gebied in de gebieden op het thema landbouw dan nu het geval is. Met name het veenweidegebied wordt door onderzoekers genoemd als een deel van Nederland dat extra aandacht nodig heeft de komende jaren/decennia.
- Het Rijk zal in toenemende mate de provincie gaan vragen om eigen inspanningen te leveren. Niet alleen in inzet van organisatorische resources, maar ook concreet in de vorm van middelen (vanuit bestaand en toekomstig instrumentarium voor o.a. financiën en grond). Niet alleen eigen middelen, maar misschien nog wel meer het organiseren van middelen vanuit de gebiedsprocessen ten einde Rijksfinanciering te kunnen matchen met cofinanciering.

Ons college heeft, met in achtname van deze aandachtspunten, de Startnotitie op 7 september 2021 vastgesteld. De Startnotitie is bijgevoegd als bijlage bij dit schrijven.

Volgens de planning in de Startnotitie moet eind van 2021 een eerste versie van een Veenweidestrategie Zuid-Holland in concept gereed zijn en kan deze begin 2022 aan u worden voorgelegd. Belangrijke notie hierbij is dat we niet eenmalig een veenweidestrategie formuleren, maar dat de strategie, in navolging van de aanpak uit het "Veenplan" van het Rijk, een groeidocument is, dat de komende tien jaar een aantal vervolgvorsies zal kennen. De problematiek is nu eenmaal omvangrijk en deels onzeker, waarbij het groeiende inzicht uiteindelijk zal leiden tot een helder toekomstbeeld voor het grondgebruik en grondgebruikers in de veenweiden. Zoals met het Rijk afgesproken, moeten we in 2026 definitief aangeven hoe de gezamenlijke partijen het Zuid-Hollands aandeel van de nationale opgave van 1Mton definitief gaan invullen.

Ten slotte

Met de Veenweidestrategie Zuid-Holland en de daarbij behorende onderliggende gebiedsplannen en aanpakken zijn we een weg ingeslagen, waarbij wij de gebieden primair hun eigen toekomst laten bepalen. De provincie is daarbij meewerkende en soms faciliterende partner binnen de contouren van haar wettelijke taken en de ambities en sturing vanuit Provinciale Staten. Wij zullen Provinciale Staten over de voortgang van het proces rond de veenweidestrategie periodiek informeren en daarbij betrekken.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Ons kenmerk
PZH-2021-782919763

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

Attorney-Client

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen:
- Startnotitie Veenweidestrategie Zuid-Holland